

କାହାକୁ ନମନ ସାଜ

ଶ୍ରୀ ଯୁକ୍ତକିହାରୀ ବାଘ

କାହାକୁ ଜମଣ ସାନ

ଲେଖକ : ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜବିହାରୀ ଦାଶ

ସହାୟକ : ଇସ୍ମାତ ସାହିତ୍ୟ ସଂସଦ

(ଉତ୍କଳବେଗ)

ସହାୟକାରୀ : ଶ୍ରୀମତୀ ମନୋରମା ଦାଶ

ଏଚ୍-୧୬୫, ବେକେଟର-୬

ଉତ୍କଳବେଗ-୨

ମୁଦ୍ରଣ : ଶ୍ରୀ କିଷ୍କା ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, କୋଣାର୍କ, ପୁରୀ

ପ୍ରକାଶ କାଳ : ୧୯୯୭ ଦୋଳପୂର୍ଣ୍ଣିମା

ମୂଲ୍ୟ-ଟ ୧୦.୦୦

॥ ଉତ୍ସର୍ଗ ॥

ଛେଣି ହାତୁଡ଼ି ଧରା ମଣିଷଟିଏ ମୁଁ । ତଥାପି ଲେଖେ, ସାହିତ୍ୟ
ସମ୍ମିଳନରେ ଯୋଗ ଦିଏ । ଫେରିବାର ବିଳମ୍ବ ହେଲେ
ଯଦି କେହି ଅପନୁଷ୍ଠ ଦିଏ, ସେ ଦରୋଟି ରାସାରେ ବୁଝେ
କବି ଭୂଷି ମେଣ୍ଟା ମୁଣ୍ଡ । ତାକୁ କିଛି କହନା । ସେ
ସଲ ମୋ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରୋତା
ମୋର ପୁଅ ଓ ଦେବାଶୀଷ (ଅବତାର)
ଆମାମ୍ଭ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟାନ ଯଥାଚାରି । ତାର
ସୃଷ୍ଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୋ ରାଜ୍ୟର
ଅଗଣିତ ଶିଶୁ ପାଠକଙ୍କ ହାତରେ
‘କାହାକୁ ନମଣ ସାନ’
ସୁପ୍ରକଟିକ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଛି ।
“କ୍ରଜ ବିହାରୀ”

ପ୍ରସଙ୍ଗରେ.....

ଶିଶୁ କବିତାର ସତ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ଅଦୈବ ଦୃଷ୍ଟି
ହେଉଁ, ଏହା ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ କୁହାଯାଇ ପାରେ । କିନ୍ତୁ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ
ପ୍ରତି ପାଠକ ମାନଙ୍କର ଅନୁରକ୍ତି ନ୍ୟୁନ, ଏ ମତ ସମସ୍ତେ ଘୋଷଣା
କରନ୍ତି । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁଭବରୁ ଦେଖାଯାଇଛି । ଏହି କାରଣରୁ ବହୁ
ସଫଳ ସୃଷ୍ଟି ଏ ଦିଗରୁ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ ନେଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କବି ତଥା
ଗାଳ୍ପିକ **ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗୁଳ୍ମ ବିହାରୀ ଦାଶ** ଏ ଜାତିର ବ୍ୟତ୍ୟକ୍ଷ
ସେ ଭବନ୍ତି ଉପଯୁକ୍ତ ଲେଖାକୁ ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ମିଳିବ । ଏଣୁ ସେ
ଶିଶୁ ଗଳ୍ପ ଓ କବିତା ଲେଖାରେ ମନ ପ୍ରାଣ ତାଲି ଦେଇଛନ୍ତି । ସୁନ୍ଦର
ମର୍ଦ୍ଦି ବେଶିତ ସମସ୍ତ କବିତା ପାଠକର ଦେଖିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକଟି କବିତା
ଶୈଳିକ ଗୁଣରେ ରୁଚିମନ୍ତ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଶିଶୁ ଓ କଶୋର ପାଠକ
ନିଶ୍ଚୟ ହର୍ଷିତ, ହୃତକାର ସହିତ କୁହାଯାଇପାରେ । ଏହା ସ୍ୱର୍ଗର
ତାଙ୍କର **ମିଠାଗପ** ନାମରେ ଏକ ଶିଶୁ ଗଳ୍ପ ସଂକଳନ ସ୍ୱପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ
ପ୍ରକାଶିତ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ରତ୍ନରଞ୍ଜନ ତଥା ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ
ହନାମଧନ୍ୟ ପତ୍ତପତ୍ନୀଙ୍କରେ ତାଙ୍କର ଗଳ୍ପ ଓ କବିତା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ
ଅଛି । ବହୁ ସମ୍ମାନ ପାଇଁ ସେ ପୁରସ୍କୃତ ଓ ସମ୍ମାନିତ ।

ଶିଶୁ କବି ଓ ଗାଳ୍ପିକ ଦିଗକୁ ବାଦ ଦେଲେ ସେ ଜଣେ ସଫଳ
ବ୍ୟଙ୍ଗ ସାହିତ୍ୟିକ । ତାଙ୍କର ବ୍ୟଙ୍ଗାତ୍ମକ ରଚନା କବିତା ଓ ଗଳ୍ପ ।
ଦୃଷ୍ଟି ସେ କୌଣସି ପାଠକ ଓ ଶ୍ରୋତା ନହୁଏ ରହିପାରେନି । ସ୍ୱପ୍ରଚେଷ୍ଟା
ସେ ରତ୍ନରଞ୍ଜନର ଏକ ଅଗ୍ରଣୀ ସାହିତ୍ୟ ସମ୍ମାନ “କମଳା ସାହିତ୍ୟ
ସମ୍ମାନ”ର ଜଣେ ପୁରସ୍କୃତ ସଦସ୍ୟ ଓ ଅଙ୍ଗବଦନ ସଭ୍ୟ ।

ତାଙ୍କର ସାହିତ୍ୟ ସାଧନାରେ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ବିନିତ ହେଉ, କେତେକ
ରଚନା ହେଉ ଏତିକି କାମନା ।

ପରଶେଷରେ ଅନେକ—ଅନେକ—ଅନେକ ଅଭିନନ୍ଦନ ତାଙ୍କୁ !

ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରିୟା ମହାପାତ୍ର

ଉପଦେଷ୍ଟା—ଜଣାତ ସାହିତ୍ୟ ସଦସ୍ୟ, ରତ୍ନରଞ୍ଜନ

ସୂଚୀପତ୍ର

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୧ । କାରୁଣୀନା ଓ ଜଙ୍ଗଲ	୧
୨ । ପିତା ଓ ମିତ୍ର	୪
୩ । ବେଲଗା କାଠି ଓ ପେଡ଼ି	୭
୪ । ହଂସ ଓ କୁକୁଡ଼ା	୯
୫ । ଟୋପି ଓ ଯୋଡ଼ା	୧୨
୬ । ବଳୁଳ ପଟ୍ଟା ଓ ହାତପଟ୍ଟା	୧୪
୭ । ମଣି ଓ ମାଛ	୧୭
୮ । ପୁଅ ଓ ଝିଅ	୧୮
୯ । କେଳେ ଓ ନାଭି	୨୦
୧୦ । ଚନ୍ଦ୍ରମା ଓ ବାଉଁ	୨୨
୧୧ । ପେଟ ଓ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ	୨୩
୧୨ । ଗୃହା ଓ ଗରବତ	୨୪
୧୩ । ଜଳଖିଆ ଓ ପାଦାଳ	୨୭
୧୪ । ଲୁଗା ଓ ଯେନିକ	୨୮
୧୫ । ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ି	୨୯
୧୬ । ବରଗଛ ଓ ଫୁଟି କାକୁଡ଼ି	୩୨
୧୭ । ଝରୁ ଓ ବର୍ଷା	୩୪
୧୮ । ଖାଦ୍ୟସାରଙ୍ଗ କଳି	୩୫
୧୯ । କୁଆ ଓ ପୋଷା	୩୬
୨୦ । ମଘରର କାନ୍ଥ ଓ ପାହାଚ ପଥର	୩୯
୨୧ । ଆମିଷ ଓ ନରମିଷ	୪୧
୨୨ । ଚିନି ଓ ଲୁଣ	୪୨
୨୩ । ଜହ୍ନ ଓ ତାର	୪୫
୨୪ । କଲମ ଓ କାଗଜ	୪୭

କାରଖାନା ଓ ଜଙ୍ଗଲ

[୧]

କାରଖାନା ଟିଏ   ହୋଇବ ବୋଲି

ଜଙ୍ଗଲ ହେଲ କଟା ।

ଆସିଲ ଗାଡ଼ି   ବୋଲେଇ ହୋଇ

ସିମେଣ୍ଟ ଛତ କଟା ॥

ଘନ ଜଙ୍ଗଲ   କ୍ଷୀଣ ହୋଇଲ

ହତ ହେଲତା ଶିରୀ ।

ଇସ୍ପାତ ଶିଟ   ହୋଇଲ ଗଜା

ବଜାଇ ତାର ଭେରୀ ॥

ଚିମିଟି ଧୁଆଁ   ଉଠିଲ ନଭେ

ଆକାଶେ ଉଡେ ଧୁଳି ।

ଜନ ବସତି   ପାଇଁ ହୋଇଲ

କୋଠା ଭଳିକି ଭଳି ॥

[୨]

ଜଙ୍ଗଲକୁ ଗୁଝି କହଇ   କାରଖାନା ଗରବେ

ତୋତେ କାଟି ମୋତେ ଗଜତି   ଦେଖ ମାନବ ସର୍ବେ

ମୋର ଯୋଗୁଁ ଦେଶ ସମୃଦ୍ଧ   କେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ ତିଆରି

ଗସ୍ତାନୀ ହୁଅଇ ବିଦେଶେ   ବାଜେ ବାଣିଜ୍ୟ ଭେରୀ

ଦିନୁ ଦିନ ଦେଖ ବଢ଼ୁଛି   ଏଠି ମୋ ଜଳେବର
 ସେହି ପରିମାଣେ ଜମୁଛି   ବାଜି ଜନ ବୁଠାର
 ଦେଖୁ ତୋର ଏହି ଅବସ୍ଥା   ମୋତେ ଲଗଇ ଦୁଃଖ
 ସତ୍ୟତାର ମୁହିଁ ବାହାନ   ଦିଏ ମାନବେ ସୁଖ

[୩]

ଶୁଣି ଏକଥା   ଟେକିଣ ମଥା
 ପତର ଦେଇ ଝାଡ଼ି ।

ମାନବ ବନ୍ଧୁ   ବୋଲି ମୋ ଆଗେ
 ନିଜାଡ଼ ଆଉ ରଡ଼ି ॥

ଛାଡ଼ି ଦେଉଛୁ   ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ବୁ
 ଦିନକୁ ଦିନ ବେଶୀ ।

ଶରୀର ମୋର   ହେବାକୁ କ୍ଷୀଣ
 ନପାରେ ତାକୁ ଶୋଷି ॥

ଦିନକୁ ଦିନ   ମାନବ ସଖ୍ୟା
 ଯାଆନ୍ତି ଶିଥି ବଢ଼ି ।

ଅମଳକାଳ   ଲେଉଟି ଯେତେ
 ନପାରେ ତାହା ଛାଡ଼ି ॥

ଭେଗତି ଚେଣୁ ଶ୍ରମିକ ତୋର

ନାନା ପ୍ରକାର ଭେଗ ।

କମିଲେ ମୁହିଁ ବଢ଼ିଲେ ତୁହି

ଲଭିବେ ମୃତ୍ୟୁ ଯୋଗ ॥

ତୋପାଇଁ ଯଦି ବାଣିଜ୍ୟ ଚଳେ

ନୁହେଁ ମୁଁ ତୋଠୁ ଭୟା ।

ଦିଏ ମୁଁ କେତେ କଙ୍ଗାଲି ଚିତ୍ତ

ଗୋରୁକୁ ମହୁ ଝୁଣା ॥

ମୁହିଁ କମିଲେ ତୁହି ବଢ଼ିଲେ

ନୋହିବ ଦେଶ ହିତ ।

ଭରସେ ଯଦି ବଢ଼ିବ ଆମେ

ହାତେ ମିଳାଇ ହାତ ॥

ଦେଶ ପ୍ରଗତି ହୋଇବ ନିଶ୍ଚେ

ରହିବ ଏହି କ୍ଷିତି ।

ନୋହିଲେ ଜାଣ ନିଶ୍ଚିତ୍ତ ହେବେ

ଏହି ମଣିଷ ଜାତି ॥

ପିତା ଓ ମିତ୍ର

ପିତା ଓ ମିତ୍ର ଥିଲେ ଦୁଇ ଭାଇଣୀ

ପରସ୍ପର ଗୁଣ ହେଲେ ବଖାଣି

ମିତ୍ର କୁହେ ଶୁଣୁ ପିତା

କେତେ ଚିନ୍ତା ସ୍ବାଦ ଅଟଇ ତୋହର

ପାଟି ହୋଇଯାଏ ପିତା ॥ ୧ ॥

ତୋର ଅଟେ ଯେଉଁ ଚିନ୍ତି ସଫାଳ

ଧରି ଗଣ୍ଡିଛନ୍ତି ତୋହରି ଗୁଣ

ବଡ଼ ଝିଅ ତିନେଇତା

ନିମ ଓ କଲର ନାଆଁ ତାଙ୍କ ଶୁଣି

ଲଜେ ନଇଁଯାଏ ମଥା ॥ ୨ ॥

ମୋହର ପିଲା କେତେ କେଜାଣି

ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ନିପାରେ ଗଣି

ଭସନ୍ତୋଲ ଛେନାପୋଡ଼

ସହେଶ ଜିଲପି ଛେନାଗଜା ଲତୁ

ଚିନ୍ତି ମିଶିରୀ ଓ ଗୁଡ଼ ॥ ୩ ॥

ଆଉ ଯେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଛି ଜଗତେ
 ସବିବଦ ନାହିଁ ବନ୍ଦିଲେ ଯେତେ
 ଖାଦ୍ୟ ଭିତରେ ମୂଳକା
 ଘେନି ମହୋତ୍ସବେ ସବୁଠି ଆଦର
 ଖାଇଲେ କାନ୍ଦୁ ମଜା ॥ ୪ ॥

ପିତା ଡାକ ଦେଲ ମିଠା ଭଉଣୀ
 ଲଜରେ ସଜିବୁ ମୋ କଥା ଶୁଣି
 ନକାଡ଼ ମୋ ଆଗେ କ୍ରମ
 ମୋତେ ଛାଡ଼ି ତୋତେ ଖାଇବ ଯେ ଜନ
 ଭେଟିବ ଅତିରେ ଯମ ॥ ୫ ॥

ଦେହେ ହେବ ତାର କାନ୍ଧୁ କୁଣିଆ
 ବୁଦ୍ଧ ପାଲଟିବ ଗଜା ଭେଣିଆ
 ହେବମଧୁ ମୁକ୍ତ ରେଗ
 ଜୀବ ଥାଉ ଥାଉ ତୋତେ ଆହାବଲେ
 ଭେଟିବ ମରଣ ଯୋଗ ॥ ୬ ॥

ଚିରେଇତା ମୋର ବଡ଼ ଦୁହିତା
 ପିଇ ପାଣି ହେବ ଜଗତ କିତା
 କଲର ଉଜାକୁ ଉତ
 ନିମ କଢ଼ି ଉଜା ଆହା କେତେ ମଜା
 ଗୁଣୀ ଖାଇ ଯାଏ କ୍ଷେତ ॥ ୭ ॥

୧ ୭ ୨

ଧୂଆଁ ଦେଲେ ଶରେ ନିଶ ପଡ଼ଇ

ଗେର ନ ଆସଇ ତରେ ତାହାର

ଶୁଣି ଏଇ କଥା ମିଠା

ହରିମରେ ସିଏ

କାହିଁ ପକାଇଲ

ପାଟି ହୋଇଗଲା ଅଠା ॥ ୮ ॥

ବେଲଣା କାଠି ଓ ପେଡ଼ି (ଚକ)

~~~~~

ମାଆ ବଜୁଥିଲେ ସକାଳୁ ଅଟା
କଳଖିଆ ପାଇଁ ହେବ ପରଟା
ପାଖେ ଥିଆ ଅଛି ବେଲଣା ପେଡ଼ି
ତଳେ ଗଡୁଅଛି ବେଲଣା ବାଡ଼ି
ବାଡ଼ିଟି ଡାକିଲୁ ଅପା
ଅପା ଡାକ ଶୁଣି   ବେଲଣା ପେଡ଼ିଟି
ରସରେ ହୋଇଲୁ ଖପା ॥ ୧ ॥

କେତେ ଅସୁନ୍ଦର ନଳିଆ ଦେହ
ତହପରି ମୋର ଗୋଲିଆ ମୁହଁ
ଉପରଟା ମୋର କି ସମତୁଲୁ
ଅଟା ଦଳି ମାଆ କରନ୍ତି ଗୋଲ
ମୋ ଉପରେ ତାହା ରଖି
ଗୋଲ ଗୋଲ ବୁଟି   ଭିଟେ
ହୁଏ ତାଙ୍କ ମନ ଗୁଣୁ ॥ ୨ ॥

ବାଡ଼ିଟି କହଇ ହୋଇ ନରମ
 ଯେଡ଼ି ନାନୀ ତୋତେ ନାହିଁ ସରମ
 ତୋର ପରେ ରଖୁ ଚକଟା ଅଟା
 କଲିକେ ପାରିବ ଭୁଟି ପରଟା
 କରଲେ ତୋତେ ମୁଁ ଗୋଲ
 ହୋଇଯାଏ ଅଟା ଭୁଟି ଓ ପରଟା
 ତିନି କୋଣୀ ଅବା ଗୋଲ ॥ ୩ ॥

ତୋହର ଉପରେ ମୋହର ବାଦ
 କେହି କାହାଠାରୁ ନୁହେଁ ନୀରସ
 ନ ମିଶିଲେ ଦୁହେଁ ନୋହିବ କିଛି
 ଗର ଅଭିମାନ ମନରୁ ପୋଛି
 ହେବା ଆଜିଠାରୁ ମିତ
 ଅଟା ଦଳା ହେବା ଯାଏ ଗପି ହେବା
 ଖସିରେ ଗାଇବା ଗୀତ ॥ ୪ ॥

ହଂସ ଓ କୁକୁଡ଼ା

ପୁଷ୍ପରିଣୀ ମଧ୍ୟେ   ଖେଳୁଥିଲା ହଂସ
ସାଥେ ଧରି ତାର ଛୁଆ
କୁକୁଡ଼ା ଗୋଟିଏ   ବୁଲିବୁଲି ଆସି
କୂଳେ ତାର ହେଲା ଠିଆ ॥ ୧ ॥

ନମସ୍କାର ନାନୀ   କେତେ ଭାଗ୍ୟବତୀ
ସକାଳୁ କରୁଛି ସ୍ନାନ
ପହଁର ଟିକିଏ   ଶିଖାଇ ଦେବୁକି
ସେଥିରେ ବଳିଛି ମନ ॥ ୨ ॥

ଗର୍ବି କହେ ହଂସ   ବଡ଼ ଅଇକୁକ
ଚିତ୍ତିରି ମିତିରି ରଙ୍ଗ
ପାହାନ୍ତା ପହରୁ   ରଡ଼ି ମରୁଥାଇ
କେତେ ଅସନା ତୋତଙ୍ଗ ॥ ୩ ॥

ପୋକ ପୋକ ବୁଲି   ଖୁଣ୍ଟି ଖାଇ ଥାଇ
ଖାଏ ମୁଁ ପଦ୍ମ କେଶର
ସରସତୀଙ୍କର   ବାହାନ ମୁଁ ଅଟେ
ତୁ ଅଟୁ କୁକୁଡ଼ା ଛାର ॥ ୪ ॥

କେତେ ତୋ ଦାହସ   କହୁଅଛୁ ମୋତେ
ଶିଖାଇ ଦେବି ପହଁର

ଛୁଇଁବିକି ଡୋତେ   ଗାଧୋଇ ସକାଳୁ
ଦିଶୁ ଅଛି କେତେ ତୋର ॥ ୫ ॥

ସହି ନପାରିତା   ହଂସ କଟୁ କଥା
କହିଲା କୁକୁଡ଼ା ରଙ୍ଗେ

ତୋର ରୂପ ଠାରୁ   ମୁଁ ସୁନ୍ଦର ଅଟେ
ସକାଇଛି ନାନା ରଙ୍ଗେ ॥ ୬ ॥

ଯୋକ ଯୋକ ଖାଏ   ଜନ ହିତ କରେ
ପାହାଡ଼ାରୁ ଥାଏ ଗତି

ମୋର ଗବ ଶୁଣି   ଉଠି ମାନବ
ଜାଳନ୍ତି କିରଣ ରବି ॥ ୭ ॥

ଚକ୍ରଧର ରଖ   ପ୍ରଭୁତୁ ଡାକଇ
ତୁ ବାହୁଁ ପାରିବୁ ତାକି

ବୁଲୁଥାଉ ସଦା   ସରୋବର ମଧ୍ୟେ
ପଦ୍ମନାଭ ଖଣ୍ଡେ ଯାକି ॥ ୮ ॥

ମୋର ଅଣ୍ଟା ଅଟେ   ପୁଷ୍ପିସାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ମାନବକୁ ଦିଏ ପୁଷ୍ପି

ମାନବର ହିତେ   ଜନମ ମୋହର
କିପାଇଁ ନ ଦେଉ ଦୃଷ୍ଟି ॥ ୯ ॥

ପରସ୍ପରୀକର   ବାହାନ ହୋଇବି
ପାଇନ୍ନୁ ଥର କର୍କଶ
ଶୁଣି ଏହି କଥା   ହଂସ ପାଇ ବ୍ୟଥା
ଦଶଖ କଲ ପରକାଶ ॥ ୧୦ ॥

କହିଲ ଭଉଣୀ   କାଲି ପ୍ରଭାତରେ
ଦେବି ପହଁଇ ଶିଖାଇ
ନିପରି କୁକୁଡ଼ା   ପହଁଇ ଶିଖୁବ
କାଲି କେବେ ହେଉ ନାହିଁ ॥ ୧୧ ॥

ଟୋପି ଓ ଯୋତା

ବାଟୋଇ ମୁଣ୍ଡରେ ହେଣ ଟୋପି

ମନେ ମନେ ଟୋପି ଗୁଲିଲ ରପି

କେତେ ଭଗ୍ୟବାନ ମୁହିଁ

ବାଟୋଇ ଭଲଟି

ଗୁଲୁଅଛି ବାଟ

ମୁଣ୍ଡପରେ ମୋତେ ଥୋଇ ॥ ୧ ॥

ବାଟୋଇ ବସିଲ ଗଛଟେ ଦେଖୁ

ଶୋଇଗଲ ଯୋତା ଟୋପିକୁ ଉଖୁ

ଯୋତା କହେ ଶୁଣ ଟୋପି

ବାଟୋଇ ଭଲଟି

ଉଠିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ସମୟ କାଟିବା ଗପି ॥ ୨ ॥

ଟୋପି ଶୁଣି କହେ ନ ମାଡ଼େ ଲଜ

ରପ କରିବାକୁ ହେଉଛି ସଜ

ମୁଣ୍ଡରେ ରହିଛି ମୁହିଁ

ପାଦତଳ ଚିକ

ଏତେ ତୋ ସାହାସ

ଲଜ ଚିକେ ମାଡ଼େ ନାହିଁ ॥ ୩ ॥

ଯୋଡ଼ା କହେ ମୁହିଁ ନୁହେଁ ଅଲେଖା
ବାଟୋଇ ଗୁଲୁଛି ପିନ୍ଧି ମୋ ଯୋଡ଼ା
କେତେ ଜଣା ଝଣା ସହି
ଖର ବର୍ଷା ଶୀତ ରକ୍ଷା କରେ ତାକୁ
ପାଦ ତଳେ ତାଙ୍କ ରହି ॥ ୪ ॥

ଉଠିଲ ବାଟୋଇ ଗୁଲିଲ ପଥ
ବାଟରେ ବହିଲ ଝାଳ ବହୁତ
ମୁଣ୍ଡରୁ ଟୋପର କାଢ଼ି
ଝାଳ ପୋଛି ହୋଇ ପକେଟେ ପୁରଇ
ଆଗକୁ ଗୁଲିଲ ମାଡ଼ି ॥ ୫ ॥

ପାଦ ତଳେ ଥାଇ କହଇ ଯୋଡ଼ା
ମୋର ସଙ୍ଗେ ଏବେ ହେବକି ଜଣା
ଲଜରେ ଟୋପିଟି କୁହେ
ଆମେ ଅଜିଠାରୁ ଭଲ ଭଲ ହେବା
ସାନ ବଡ଼ କେହି ନୁହେଁ ॥ ୬ ॥

ବିଜୁଳି ପଂଖା ଓ

ହାତ ପଂଖା (ବିଞ୍ଚଣା)

ଛାତରେ ଲଗିଛି ବିଜୁଳି ପଂଖା

ଥାକରେ ବିଞ୍ଚଣା ହୋଇଛି ରଖା

ଆସିଲ ଗ୍ରୀଷମ ବହିଲ ଝାଡ଼

ଦେହ ଗୁଲୁଗୁଲି ନୁହେଁ ସମ୍ଭାଳ

ଟିପିଲେ ସୁଇଚ୍ ପଂଖା ଖୁଲିଲ

ଥାକଟାକୁ ଖୁଦିଁ ସିଏ କହିଲ

ହାତ ପଂଖା ତୁହି ଯାଇଛି ଶୋଇ

ମନ ଆନନ୍ଦରେ ଘୁରଇ ମୁହିଁ

ଅଲେଡ଼ା ଅଖୋଜା ତୁହି

ବିଜୁଳି ଯୁଗରେ

ମୋହର ଆଦର

ତୋର ଦରକାର ନାହିଁ

କଟିଲ ବିଜୁଳି ରହିଲ ପଂଖା

ବିଞ୍ଚଣାଟି ହେଲ ଜୀବନ ସଖା

ବୁଲଇଲେ ଜନ ଧରି ହାତରେ

ବିଜୁଳି ପଂଖାଟା ରହେ ଛାତରେ
 ହାତ ପଂଖା କହେ ବିଜୁଳି ଭଲ
 ବଡ଼ପଣ ତୋର ରହିଲ କାହିଁ ?
 ହସ୍ତ କଳା ଶିଳ ମୋ ଗୁରୁକଳା
 ତିଆରି କରନ୍ତି ଗ୍ରାମ ଅବଳା
 ସ୍ବାଧୀନ ଭବରେ ଘୃରେ
 ପର ଶକ୍ତି ବଳେ   ବହୁପ ଜରିଲେ
 ତୋର ଦଶା ଲୋଭ କରେ ।

ମଶା ଓ ମାଛି

କୁଲୁଥିଲ ଗଣ ଗଣିଆ ମାଛି

ଖାଉଥିଲ ପତ୍ର ଅସନା ବାଛି

ଭେଟ ହେଲ ଏକ ମଶା

ନଦୀମା ପାଣିରେ ପରିବାର ସହ

ରହିଥିଲ କରି ବସା ॥ ୧ ॥

ମଶା ମାଛିଙ୍କର ହେଲ ବତସା

ମାଛିକୁ ଡାକିଣ କହଇ ମଶା

ଖାଉଛୁ ଅସନା ଖାଦ୍ୟ

ଗରମ ତଟକା ମଣିଷ ରକ୍ତର

ରୁଖୁଛୁକି କେବେ ସାଦ ॥ ୨ ॥

ସ୍ବରୁଜ କୁଡ଼ିଲେ ହୁଏ ଅନ୍ଧାର

ଅନ୍ଧାରୀ ବିଜେକୁ ହୁଏ ବାହାର

ଗୁଣୁଗୁଣୁ ଗୀତ ଗାଇ

ପିଇଥାଏ ରକ୍ତ ମନ ଆନନ୍ଦରେ

ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ମୋର ନେଇ ॥ ୩ ॥

ଚଟକା ଖାଦ୍ୟକୁ ଚୋହର ଦୂର
 ମହାମାରି ବାଣ୍ଟୁ ଘରକୁ ଘର
 ନାହିଁ ତୋ ମୁହଁକୁ ଲଜ
 ଛାଡ଼ିଦିଅ ଗସ୍ତ । ଯଦି ମୋ କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ବେଳ ବୁଡ଼ି ହେଲା ସଜ ॥ ୪ ॥
 ଭଣିଭଣି ହୋଇ କହଇ ମାଛି
 ନପାରିବା କେହି କାହାକୁ ବାଛି
 ନର୍ଦ୍ଦମାରୁ ଦୁହେଁ ଜନ୍ମ
 ମାନବ ବିନାଶେ ସ୍ଵର୍ଷ୍ଟ ହୋଇଅହେ
 ରେଣ ବଣ୍ଟା ଆମ କାମ ॥ ୫ ॥
 ଦିନରେ ତୁ ଲୁଚୁ ଶ୍ଵେତକ ପରି
 ମଶାରୀ ଅଟଇ ତୋର ବଇରି
 କାହାରିଛି କେତେ ଧୂପ
 ପାଖ ନ ପଶୁଣୁ ସେ ଧୂପ ଗନ୍ଧରେ
 ମୋ ଆଗେ ଦେଖାଇ କୋପ ॥ ୬ ॥
 ତୁହି ବୁଲୁଥାଉ ଘରକୁ ଘର
 ବାଣ୍ଟୁ ଥାଉ ବାଟ ମତିଷ୍ଠ କୂର
 କେତେବେଳେ ମେଲଇଥା
 ତାଙ୍କ କଳ ଗୋଳ ଶୁଣୁଥିଲ ସେଠି
 ଲେକ ଗୋଟେ ହୋଇ ଠିଆ ॥ ୭ ॥
 ଫିନାଇଲ୍ ଧରିଥିଲ ହାତରେ
 ଜାଲିଦେଲା ଗଗେ ସେଠି ସତ୍ତରେ
 ବଞ୍ଚିଲେନି ମାଛି ମଶା
 ମାନବର ପ୍ରାଣ ଚିହ୍ନିଥିଲେ ନେବେ
 ଭଜିଲେ ମରଣ ଦଶା ॥ ୮ ॥

ପୁଅ ଓ ଝିଅ

ପୁଅ ଓ ଝିଅର ଲଗିଲ କଳି
ପୁଅ ଝିଅକୁ ଦେଲ ଯେ ଗାଳି
କେତେ ଫୁଲୁଛି ଝିଅ
ସଂସାରେ ଭଲ... ଆମରି ସ୍ଥାନ
ଯେଣୁ ଆମେରେ ପୁଅ ॥ ୧ ॥
ଆମରି ଜାତି ରଣା ପ୍ରତାପ
ଶିବାଜୀ ବଳ ବୀର୍ଯ୍ୟେ ଅମାପ
ଗାନ୍ଧୀ ଜହର ଲଲ
ପୁରୁଷବୋଷ ସର୍ବାର ଶାସ୍ତ୍ରୀ
ଲଲ ବାଲ ଓ ପାଲ ॥ ୨ ॥
ତାଙ୍କରି ଯୋଗୁ ହେଲୁ ସ୍ଵାଧୀନ
ପିଟିଲ ପରଧୀନ ବଂଧନ
ଶୁଣି ହସିଲ ଝିଅ
ଆମରି ଦାନ ରହିଛି ସେଠି
ଶୁଣିବୁ ଯଦି ରହ ॥ ୩ ॥
ରଣା ପ୍ରତାପ ତୁଲେ ମହିଷୀ
ପ୍ରେରଣା ଦେଲେ ଶୁଭ ମନାସି
ଜନନୀ ଜୀଜା ବାଲ
ଶିବାଜୀ ତାଙ୍କ ପ୍ରେରଣା ପାଲ
ସମରେ ଯାଏ ଧାଇଁ ॥ ୪ ॥

ଗାନ୍ଧିଜୀ କଥା ଗଲ ଯା କହି

ଭୁଲିଣା ଲଲ କସ୍ତୁରୀ ବାଲ

ନାଲତୁ ସରେଜିନୀ

କମଳା ମାତା

ଲହିର ସୁତା

ଲଳିତା ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପୁଣି ॥ ୫ ॥

ଝୋନି ସୀତା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଲ

ଫିରିଙ୍ଗୀ ସହ କଲେ ଲଡ଼ାଇ

ନୁହେଁ ଦୁହିତା ହୀନ

ଆମରି ଯୋଗୁଁ ବିଦେଶେ ଥାଜି

ବଜେ ଭରତ ମାନ ॥ ୬ ॥

କେବେ ନଥିଲେ ଆମେ ଦୁର୍ବଳା

ନିଜ ଗୁଣରେ ଆମେ ସବଳା

ନଡ଼ି କେଉଁ କାମ

ଦୃଷ୍ଟି ଶିକ୍ଷାରେ କାରିଗରୀରେ

ରଖୁ ଦେଶ ନାମ ॥ ୭ ॥

ପୁଅଟି ଶୁଣି ଝିଅର କଥା

ସରମ କରି ନୋଇଁଲ ମଥା

କହି ଉଜ୍ଜଣୀ ଶୁଣ

ଉଭୟ ମିଶି କରିଲେ କାମ

ବଜିବ ଦେଶ ମାନ ॥ ୮ ॥

ଜେଜେ ଓ ନାତି

ବଡ଼ ଚଗଲ ଆମ ବାବୁଲ

କହଇ ଶୁଣ କେଜ

ମୋର ବାପାର ଖାଇଣ ପୁଣି

କାହୁଁ କେତେ ତେଜ

ଚଗଲ ଟିକେ ହୋଇଲେ ଘରେ

ବାପାକୁ ଦିଅ କହି

ସାଜ ସାଥରେ ଖେଳିଲେ ଖେଳ

ତାକି ଆଶୁଛ ଧାଇଁ

ମୋ ପାଇଁ ଯାହା ଆଶାତି ବାପା

ଖାଉଛ କିଆଁ ମାର୍ବି

ଚଷମା ବାଡ଼ି ଲୁଗୁଲ ଦେଲେ

ଯାଉଛ କିଆଁ ରଗି

ତୁମରି ପାଇଁ କିମ୍ପାଇ ବାପା

ଆଶାତି ଜାମା ଯୋଡ଼ା

ବୁଢ଼ା ହେଲଣି ମରିଚ ଯିବ

ଔଷଧ କିଆଁ ଲେଡ଼ା

କହଇ କେଜ ମୋ କଥା ହେବ

ଯାହା କହିଲୁ ନାତି

ପିତା ମାତାକୁ ପୁଅ ପୋଷଇ

ସଂସାରରେ ଏ ନାତି

ତୋ ବାପା ପରି ଯୁବକ ବେଳେ
 କରୁ ଥିଲି ମୁଁ କାର୍ଯ୍ୟ
 ତୋ ବାପା ଥିଲୁ ତୋ ପରି ପିଲା
 ଦେଉଥିଲି ତା ନାୟା
 ସେହି କରଜ ଶୁଣୁଛି ପୁଅ
 ବାପ ହୋଇଛି ବୁଢ଼ା
 ସଂସାରର ଏ ନୀତି ନିୟମ
 ନୁହେଁଇ ମନ ଗଢ଼ା
 ତୋତେ ପୋଷୁଛି ତୋହରି ବାପ
 ବଡ଼ ହୋଇଲେ ତୁହି
 ରଣ ଶୁଣାଇ କରିବୁ ସେବା
 ଯମା ଭୁଲିବୁ ନାହିଁ
 ଏପରି ରଣ ଶୁଣା ଭୁଲିଛି
 ମୁଁ ଅଟେ ମହାଜନ
 ବାପାଙ୍କ ତୁହି ରଣ ଗ୍ରହିତା
 ମନରେ ଆଜି ଘେନ
 ମନ ଲଗାଇ ପବିତ୍ର ପାଠ
 ତୁ ମୋର ରେହା ନୀତି
 ମାହୁତ ସାଜି ପିଠିରେ ବସ
 ହେଉଛି ତୋର ହାତୀ

.....

ତୋତେ ପିନ୍ଧିଣ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଣ ଅଜାକି ଯିବେ ବୁଲି
ଉଭୟେ ଆମେ ତାଙ୍କରି ପ୍ରିୟ ମୟା ଏ କଥା ଭୁଲି !

ଯେକି ଓ ଆମ ପ୍ରତ୍ୟକ୍

ଆମ ଶରୀର ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ	ହୋଇଣ ଦିନେ ମେଳି
ପେଟକୁ ଡାକି ନାକକୁ ଟେକି	ଦେଲେ ଅନେକ ଗାଳି
ପେଟରୁ ପେଟ କେତେ ନଃଟୁ	ଖାଇ ମାଟୁଛୁ ହାଇ
ଯାହା ଅଳ୍ପ ରସି ଖାଉଛୁ	ଦେଖାଇ ପଣି ଛଇ
କହିଲୁ ହାତ କି ଦିବା ରତ୍ନ	ଖଟି ଆଣଇ କେତେ
କହିଲ ଆଖି ଆଣିବା ଦ୍ରବ୍ୟ	ଦେଖେ ମୋହର ନେତ୍ରେ
କାନ ଓ ନାକ ପାଟି କହୁଛି	ଖଟୁଛୁ ଆମେ ଦେଠି
କହଇ ଗୋଡ଼ ହୋଇଣ ଦୃଢ଼	ନିଏ ସଜିବୁ ସେଠି
ଅଳସୁଆଟା ସାଜଇ ରଜା	ଖାଉଛି ଖାଲି ବସି
ଅସହଯୋଗ କରିବା ପେଟ	ଯିବ ଭିତରେ ପଶି
ସରବେ ମିଶି ନକଲେ କାମ	ଶୁଖୁତ ଗଲ ପେଟ
ତାର ସହିତ ସକଳ ଅଙ୍ଗ	ହୋଇଲେ ଛଟପଟ
କହଇ ହାତ ଦୁର୍ବଳ ଲଟେ	ଗୋଡ଼ ନପାରେ ଘୁଲି
ଜିଭ ଓ ପାଟି ଶୁଖନ୍ତି ଯେଣୁ	ପେଟ ହୋଇଛି ଖାଲି
କହଇ ପେଟ ଦେଖୁଲ ନାଟ	ଭର ମୋ ଦେହେ ଖାଦ୍ୟ
ମୋ ପାଇଁ ତମେ ମୁଁ ତମ ପାଇଁ	ମନରୁ ତେଜ ଖେତ

ଗୃହା ଓ ସରବତ

ମାଘ ମାସର ବାଘୁଆ ଶୀତେ
ଆମରି ରେଷ ଘରେ

ଗାଳି ଦିଅଇ ସରବତକୁ
ଗୃହାଟି କୋଠ ଭରେ ।

ଦେଖି ପାବୁଛୁ ମୋର ଆଦର
ଥଣ୍ଡାରେ ଲେକ ବସି

କପ୍ ରେ ଧରି ପେଟ୍ରେ ଜଳି
ନିଅନ୍ତି ସୁଖେ ଶୋଷି ।

ଲୁଚଇ ମୋତେ ପ୍ରବଳ ଶୀତ
ଛାଡ଼ିଣ ଯାଏ ତହା

ତା ପରେ ସର୍ବେ ଯାଆନ୍ତି କାମେ
କରନ୍ତି ନିଜ ଧନ୍ଦା ।

ଆସାମ ରଜ୍ୟ ମୋହରି ଜନ୍ମ
ସାର ଭରତେ ଘର

ସଭିକୁ ମୁହଁ ଦିଏ ଆନନ୍ଦ
ନଭବିନିଜ ପର ।

ନରମି କହେ ସରବତଟି
ଲେଡ଼ା ଆସିଲେ ଶୀତ

ଗ୍ରୀଷମ କାଳେ ମୋର ଆଦର
ସଭିକୁ କରେ ପ୍ରୀତ

ସାରିଣ କାମ ଆସନ୍ତି ଜନ
 ନିଜ ଘରକୁ ଫେରି
 ଘରଣୀ ତାଙ୍କ ପହଞ୍ଚି ଯାଏ
 ମୋଡ଼େ ଗିଳସେ ଭରି ।
 ପିଇ ତାହାକୁ ମେଣ୍ଟଇ ତୃଷା
 ଓଠରେ ଫୁଟେ ହସ
 ଘେଟକୁ ଅଣା କଉଳ ମୁହଁ
 ଅକ୍‌କା କରଇ ନାଶ ।
 ତୁଲ ଲଗାଅ ଖୁର ମିଶାଅ
 ନଥାଏ ଦେହି ଧରା
 ପିଇଲେ ତୋତେ ଖରରେ କେହି
 ପେଟ ହୁଅଇ ମାଦା ।
 ଏପରି କଲି ହେଲ ପ୍ରବଳ
 ନକମି ଯାଏ ବଡ଼ି
 ବୋତଲେ ଥାଇ ଚିନି ଭଇନା
 ଛାଡ଼ିଲ ଏକ ରଡ଼ି ।
 ମୋର ବିହୁନେ ଲେକେ ତୁମକୁ
 କରିବେ ନାହିଁ ଶ୍ରଦ୍ଧା
 ମୋହରି ଯୋଗୁଁ ପାଅ ଆଦର
 ନମିଲେ କାହିଁ ବାଧା ।
 ଗୁହା ପିଆକୁ ଗୁହାଟା ଭଲ
 ସରବତକୁ ସର୍ବେ
 ଦୁହେଁଟି ଲେଡ଼ା ମାନବ ପାଇଁ
 କଲି ନକର ଲବେ ।

କଳଶ୍ରୀ ଓ ପଞ୍ଚାଳ

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

କଳଶ୍ରୀଟି କୋପଭରେ
ତାକି କହଇ ପଞ୍ଚାଳରେ
କାଣିଛୁ ମୋର ଗୁଣ
ସୁଜି ପରଟା ସିମାଲ ମିଠା

ଜାତି ମୋ କେତେ କଣ ॥ ୧ ॥

ଖାଆନ୍ତି ବାବୁ ତେୟ ରେ ବସି
ଖାଇ ସାରିଣ ହୁଅନ୍ତି ଖୁସି
ତାପରେ ଆସେ ଗୁହା

ପେପର ପତି ପିଇ ଥାଆନ୍ତି

ଛୁଟଇ ମୁଖୁ ଆହା ॥ ୨ ॥

ତୋତେ ଖାଆନ୍ତି ଦରିଦ୍ର ଲୋକ
ନୋରଣି ପିଇ ମେଣ୍ଟାନ୍ତି ଲୋକ
ସାଥେ ଶୁଖୁଆ ପୋଡ଼ା

ଆଜୁ ଚକଟା ବଢ଼ି ରଇତା

ହୁଅଇ ପୁଣି ଲେଡ଼ା ॥ ୩ ॥

ମାଡ଼ିଛୁ କେବେ ବାବୁଙ୍କ ପାଶ
ପାଇଛୁ କେବେ ତାଙ୍କ ପରଶ
କୃଷକ ତୋର ସାଥୀ

ଖାଇ ସହକ ଧରି ଲଙ୍ଗଳ

କାମେ ଯାଆନ୍ତି ମାତି ॥ ୪ ॥

ସରମି କହେ ପଖାଳ ଭଲ
ଜଳଖିଆ ତୁ ନଦେଖା ଛଲ
ଧନୀ ପାଇଁ ତୋ ଖର୍ଚ୍ଚ
ଚୋଷିଛୁ କେବେ ରରୀବ ଜନ
ମନରେ ଥରେ ଭବ ॥ ୫ ॥

କୃଷକ ଦିଏ ଦେଶକୁ ଦାନା
ତା ପାଇଁ ଉଡେ ଭାରଜା ବାନା
ମୋର ଶ୍ରମିକ ଭଲ
ବଞ୍ଚାଏ ମୁଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣ
ମୋ ସରି କେହି ନାହିଁ ॥ ୬ ॥

ଓଡ଼ିଶା ଦେଶେ ଜଗତ ନାଥ
ଖାଆନ୍ତି ଦେଖ ପଖାଳ ଭତ
ମୁଁ ନୁହଁ କେବେ ସାନ
ଜଳଖିଆ ତୁ ସାହାବେ ଖାନା
ନମଣ ମୋତେ ହାନ ॥ ୭ ॥

କୃଷକ ଓ ସୈନିକ

ଦିନେ କୃଷକ	ସାଥେ ସୈନିକ	ହୋଇଗଲାତ ଭେଟ
ସୈନିକଟାକୁ	କୃଷକ ଦେଖୁ	ଆରମ୍ଭିଲ ତା ନାଟ
ତୁଛାରେ ତୁହି	ଦେଶର ଧନ	କରୁଛୁ ବରବାଦ
ସେ ଶସ୍ୟ ଧନ	ଅମଳ ପାଇଁ	ବୁଢ଼ାଏ ମୋର ସ୍ୱେତ
ଧରି ଲଙ୍ଗଳ	କ୍ଷେତରେ ମୋର	ଫଳାଏ କେତେ ଶସ୍ୟ
ବନ୍ଧୁକ ଧରି	ବିନା କ'ଣେ	କରୁ ଜୀବନ ନାଶ
ମିଛରେ ଯାଏ	ତୋପାଇଁ ଦେଶ	ସାରେ ଅଜସ୍ର ଚଳା
ଆଗମେ ରହୁ	ପାଇ ସେ ଚଳା	କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଲେଖା
ବୁଝାଇ କୁହେ	ସୈନିକ ଭଲ	ଜଗିବା ମୋର କାମ
ଆସିଲେ ଶତ୍ରୁ	ଦେଶକୁ ମାଡ଼ି	ଭାଗ୍ୟ ତୋହେବ ବାମ
ଗହିବେ ନାହିଁ	ସ୍ୱାଧୀନ କେହି	ଦେଶ ହୋଇବ ଧୂଂସ
କିପରି ତୁହି	ତୋହର ଦେଶେ	କରିବୁ ଜମି ଗୁଷ
ଦେଶକୁ ମୁହିଁ	ଯୋଗାଏ ଖାଦ୍ୟ	ତୋର ରକ୍ଷକ ମୁହିଁ
ଦୁହେଁ ଦେଶର	ପରିପୁରକ	ଏକା ମାଟିର ଭଲ
ଏଣୁ ଶାସ୍ତ୍ରାଜୀ	କରିଚି ଥିଲେ	ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କ ଜୟ
କାମ କରିବ	ଏ ଦେଶ ପାଇଁ	ଏହେଉ ଆମ ଲୟ

ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ୀ

~~~~~

ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା

ନିତି ଦିନ ତାଙ୍କ ଲଗେ ଝଗଡ଼ା

ରାଗରେ ବୁଢ଼ା କୁହେ

ଅଳସୀ ବୁଢ଼ୀ

କି ରାତି ଦିନ

ଶୋଇ ସମୟ ନିଏ ॥ ୧ ॥

ବିଲରେ ମୁହଁ ବୁଲଏ ହଜ

ସକାଳ ଠାରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳ

କ୍ଷେତରେ ଦିଏ ପାଣି

ବୁଣେ ବିହନ

ବାଛଇ ଘାସ

ବେଳ କାଳକୁ ଡାଣି ॥ ୨ ॥

ଏ କଥା ଶୁଣି ରାଗିଲ ବୁଢ଼ୀ

ବୁଢ଼ା ଆଗକୁ ଆସିଲ ମାଡ଼ି

କହିଲ ଶୁଣ ବୁଢ଼ା

ତୋହରି ପାଇଁ

ଚୁଲି ପାଖରେ

କଲେ ହୋ ବଡ଼ା ॥ ୩ ॥

ହଜରେ ନେଉ ଯେଉଁ ବଳଦ

କାଟିଣ ଘାସ ଯୋଗାଏ ଖାଦ୍ୟ

ତୋ ଘର ଜଗା ରଖା

ଖଟୁଛି ଯେତେ

ତୋହରି ପାଇଁ

ଯାଉନି ତୋତେ ଦେଖା ॥ ୪ ॥

ଆଜିଠୁ କାମ ହେଉ ବଦଳ
ମୁଁ ବିଲକ୍ଷ ଯିବି ଧରି ହଳ

ଜେଉଁ କାମଟା କଷ୍ଟ
ଜଣା ପଡ଼ିବ ଗୋଟିଏ ଦିନେ
ତୁ ବୁଢ଼ା ବଡ଼ ଦୁଷ୍ଟ ॥ ୫ ॥

ଆସିଲ ଯେବେ ପର ସକାଳ
ବୁଢ଼ୀ ଗୁଲିଲ ଧରିଣ ହଳ

ବୁଢ଼ାଟି ନେଷ ଘରେ
କିପରି ରନ୍ଧା ଗନ୍ଧିବ ସିଏ
ମନ ମଧ୍ୟରେ ଭାବେ ॥ ୬ ॥

କୁକୁଡ଼ା ଘରେ ଗବେ କୁକୁଡ଼ା
ହୋଇନି ଘର ଦୁଆର ଝଡ଼ା

ଦୁହଁ ହୋଇନି ଗାଈ
ବାଲ୍ଟି ଧରି ଦୁହଁବା ପାଇଁ
ଗୁହାଳେ ଗଲ ଧାଇଁ ॥ ୭ ॥

ମାଉଲ ନାଚ ନାଚେଇ ଗାଈ
ବୁଢ଼ାଟି ଗଗେ ଆସେ ପଳାଇ

ଗେଷେଇ ଘରୁ ଧୁଆଁ
ବସିତ ଥିଲା ବୁଲିରେ ଭାତ
ପୋଡ଼ି ଅଙ୍ଗାର ନିଆଁ ॥ ୮ ॥

ଏଣେ ବୁଢ଼ୀର ବହଇ ଝାଳ

ବୁଲଇ ନାହିଁ ଜୀବନେ ହଜ

ବଜଡ଼ ମାରେ ନାଚ

ଆଗକୁ ଯମା

ଯାଉ ନାହାନ୍ତି

ମାରିଲେ ଯେତେ ବେଡ଼ ॥ ୯ ॥

ଫେରି ଆସିଲ ଶେତରୁ ବୁଢ଼ୀ

ମୁଣ୍ଡରୁ ଝାଳ ପଡ଼େ ନିଗିଡ଼ି

ମାଗଇ ଦିଅ ଉଡ଼

ଭେଷେଇ ବାସ

ହୋଇନି ଆଜି

ବୁଢ଼ୀ ହଇଏ ହାତ ॥ ୧୦ ॥

ବୁଢ଼ୀ ସେଦିନୁ ନକରେ ଭେଷ

ଆଉ ବୁଢ଼ୀର ନକାଜେ ଦୋଷ

କୁହେ ମୋ ସୁନା ବୁଢ଼ୀ

ଶୁଣି ମଜାରେ

ସେ ଦିନୁ ତାଙ୍କ

ସମୟ ଯାଏ ରୁଡ଼ି ॥ ୧୧ ॥

❦

* *

ବରଗଛ ଓ ଫୁଟିକାକୁଡ଼ି

.....

ବର ସମୀପେ ଫୁଟି କାକୁଡ଼ି

ଭୂଇଁରେ ଲଟା ଯାଇଛି ମାଡ଼ି

ପାଳିଛି କେତେ ପାଞ୍ଚ;

ବରଗଛ ତା ମେଲିଛି ହାତ

ପ୍ରଥମ ଜନ ବସି ତା ଡଳ

ମାରୁଚ୍ଛି ଶ୍ରମ ଝାଲ ।

ଛୋଟିଆ ନାଲି ତାହାର ଫଳ

ଖାଉ ବୁଲନ୍ତି ବିହଙ୍ଗ ମୂଳ

ଦିନ କି ଅବା ରାତି,

କୋଇଲି ଗାଏ ପଞ୍ଚମ ତାଳେ

ବଗଟି ଶାଣେ ବସି ମଉନେ

ବର ଫୁଲ୍ୟ ଛାତି ।

ସହି ନପାରି ଫୁଟି କାକୁଡ଼ି

ବରକୁ ଗଗେ କହଇ ଝାଡ଼ି

ନାହିଁକି ଲଜ ଡୋକ୍ଟେ,

ଶ୍ରୀମତୀ ଡଃ. ସତ୍ୟଜିତା ଦେବୀ

ମୋହର ଫଳ ତୋହର ଫଳ

ଉତ୍ପାତ ଦେଖ କେତେ ।

ବରଟି କହେ କାକୁଡ଼ି ଭଲ
ପଥକ ତଳେ ଅଛନ୍ତି ଶୋ'ଇ
ପଡ଼ୁଛି ମୋର ଫଳ
ଟୋପରି ଯଦି ହୁଅନ୍ତା ଫଳ
କଷ୍ଟ ଲାଭିଲେ ପଥକ କୁଳ
ଫଳ ହୁଅନ୍ତା କାଳ ।

ଶୁଣି ବରର ଏହି ବଚନ
ଫୁଟିକାକୁଡ଼ି ହେଲା ମଉନ
ବର କହିଲ କହି;
ମଣିଷ ପାଇଁ ତୁ ଦେବୁ ଫଳ
ମୁ ମଧ୍ୟ ଦେବି ଛାଇ ଶୀତଳ
କଳି କରିବା ନାହିଁ ।

ଖରା ଓ ବର୍ଷା

ଆସିଲା ରଜ ବଡ଼ ମଉଜ
ଖରା ବର୍ଷାର ଦୋଳି,
ବରଷା କହେ ଖରକୁ ଡାକି
ପଡ଼ିଲା ମୋର ପାଳି ।
ଦେଖାଇ ଭଲ ସାଧୁଲୁ ଦାଉ
ଶୁଖାଇ ଦେହୁ ଜଳ
ଆସିଛି ପାଣି ଦେବି ମୁଁ ଜାଳି
ଭରିବି ନଈ ନାଳ ।
ତୋର ଚେକରେ ଧରଣୀ ପରେ
ଶୁଖିଛି ଦୂବଦାରୁ
ଡାକିବି ବର୍ଷା ହସିବ ଧର
କଅଁଳି ଯିବ ଚରୁ ।
କହେ ଗ୍ରୀଷମ ନ ଦେ ସରମ
ନଭେ ସଞ୍ଚିବ, ପାଇଁ
ନଈ ପୋଖରୀ ଦରିଆ ଜଳ
ସବୁ ଥିଲି ମୁଁ ନେଲ ।
ଅଦରକାରୀ ପାଣି ମୁଁ ଶୋଷି
ଯୋଗାଇ ଦେଲି ଡୋତେ
ବରଷା କଲ ହସ୍ତ ଦୁନିଆଁ
ଛୁରିବା ଜନ ହିତେ ।

ଖାଦ୍ୟସାରଙ୍କ କଳି

ଉପରୋକ୍ତ ଶ୍ଳୋକମାନଙ୍କୁ ଗୁଣିତ କରି ଗୋଟିଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଖାଇବା ବେଳେ	ଅଳ୍ପ କରେ	ଏଟା ଖାଇବି ନାହିଁ
ପନି ପରିବା	ଲଗୁନି ଭର	ମାଂସତର୍କାରୀ କାହିଁ ।
ଖାଇଣ ମାଂସ	ଖରପ ହେଲା	ଲିପିର ଦେହ ଦିନେ
ଡାକ୍ତର ପାଶ	ବାପା ତାହାକୁ	ଘେନିଲେ ଡକ୍ତରୀଣେ ।
ଡାକ୍ତର ବାବୁ	କହନ୍ତି ଶୁଣ	ସବୁ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ
ଖାଇଲେ ଆମେ	ହୋଇବା ସୁସ୍ଥ	ନରଖୁ ଭେଦାଭେଦ ।
ଶେଷରେ ଶୋଇ	ଦେଖୁଛୁ ସ୍ବପ୍ନ	ଖାଦ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ମିଳି
ସ୍ବେଦ ଓ ପୁଷ୍ଟି	ଶକର ଶ୍ବେତ	କରନ୍ତି ବସି କଳି ।
କହଇ ପୁଷ୍ଟି	ନିଶକୁ ଆଣି	ଖାଦ୍ୟ ଭିତରେ ଗତା
ମୋତେ ଖାଇଲେ	ବଡ଼ଇ ବଡ଼	ଶରୀର ବୁଝେ ତାଜା ।
ଲିପିର ମୁହଁ	ଅତିବ ପ୍ରୟ	ଛେନା ମାଛ ଓ ମାଂସ
ବାକି ସମସ୍ତେ	ତାହାର ଶତ୍ରୁ	ଶୀଘ୍ର ଏଠାରୁ ଖସ ।
ନରମ କରି	ଗଳାକୁ ତାର	କୁହଇ ଶ୍ବେତ ସାର
ଶକ୍ତି ଯୋଗାଏ	କାମ ପାଇଁକି	ନୁହେଁକି ଉପକାର ।
ଭୁଞ୍ଜଇ ଆଳୁ	ଗହମ ଚିନି	ଖାଦ୍ୟ ଯେ ଭଳି ଭଳି
ଲିପିର ମୁହଁ	କରଇ ହିତ	କାହିଁକି କରୁ କଳି ।

ତାପରେ ଉଠି	ଖୋଲଇ ପାଟି	ସଧୁରେ ସ୍ନେହ ସାର
ଚର୍ବି ଲହୁଣି	ନଡ଼ିଆ ଘିଅ	ମଧ୍ୟେ ମୋହର ଘର ।
ଲିପିର ଦେହ	କରେ ଚିକ୍କଣ	କେତେ ସୁନ୍ଦର ହୋଇ
ଦରକାରରେ	ଯୋଗାଏ ବଳ	ଅଟେ ତା ସାଥି ପର ।
ଶର୍କରା ଉଠି	କହେ ଆକଟି	ମୋର ବି ଦାମ ଅଛି
ଲିପି ପାଇଁମୁ	କରଇ କାମ	କରନା ମୋତେ ଝିଛି ।
ନୀରବେ ଥିଲା	ଜୀବ ସାରଟି	ଖୋଲଇ ଶେଷେ ପାଟି
ମୋର ବିହୁନେ	ସର୍ବେ ବେକାର	ଲିପି ଜୀବନ ମାଟି ।
ରେଗ ଦାଉରୁ	କରେ ମୁଁ ରକ୍ଷା	ନାମ ମୋ ଭିତାମିନି
ଶାଗ ସବଜୀ	ପକରେ ଥାଏ	ନପାର କିବା ଜାଣି ।
ଇଠଇ ଲିପି	କହେ ଆକଟି	ସଜିବି ମୋର ପ୍ରିୟ
ସଜିବି ପାଇଁ	ବଞ୍ଚିଛି ମୁହିଁ	ତୁମ ପାଇଁ ମୋ ଦେହ ।
କଣକୁ ନିଜ	କଣକୁ ପର	କରିଲେ ହେବ ରେଗ
ନିଜ ସ୍ଥାନକୁ	ପ୍ରସ୍ଥାନ କର	ମନରୁ ତେଜି ରାଗ ।

କୂଅ ଓ ପୋଖରୀ

କୂଅ ପୋଖରୀ ଲଗିଲ ବଳି
ଦୁହେଁ ଦୁହିଁକୁ ଯାଆନ୍ତି ବଳି

ପୋଖରୀ କୁହେ କୂଅ
ମୋ ପରି କେବେ ହେବୁ ତୁ କହ
ବିଶ୍ୱାଳ ମୋର ଦେହ ॥ ୧ ॥

ପାଣିରେ ମୋର ଖେଳଇ ମାଛ
କହ ମାମୁଁ ବି କରଇ ନାଚ

କଇଁ କମଳ ପୁଟେ
ସବଳ ଜନ କରି ସ୍ବାହାନ
ଜାତନ୍ତି ଲୁଗା ତୁଠେ ॥ ୨ ॥

କୂଅଟି କହେ ଆଲେ ଚଡ଼ାଗ
ଏଇ ଜଥାକୁ କରୁଛୁ ଗରା

ମନରେ ବଢ଼ି ଇର୍ଷା
ତୃଷାର୍ କନେ ଦେଇ ସରିବ
ହରିଛୁ କାର ତୃଷା ॥ ୩ ॥

ତୋହରି ପାଣି ଅପରିଷ୍କାର

ପିଇବା ପାଇଁ ଅସାଧ୍ୟକର

ଶୁଦ୍ଧ ମୋହରି ନୀର

ସେ ଜଳ ଦେଇ

ରଖେ ଜୀବନ

ଏ ଅଟେ ଧର୍ମ ମୋର ॥ ୪ ॥

ଦେଖାଇ ତୋର ଦେହ ବିଶାଳ

ନିଦ୍ରାୟ ଦିନେ ଥାଏ କି ଜଳ

କେତେ ଗଭୀର ମୁହିଁ

ବଡ଼େଇ ପଣ

ମନରୁ ଭୁଲ

ଆମେ ଭଉଣୀ ଭଲ ॥ ୫ ॥

ମାନବ ସେବା ଆମରି ଧର୍ମ

ମାନବ ହିତେ କରିବା କର୍ମ

କୃଷ୍ଣ ପୋଖରୀ ଆମେ

ଝଗଡ଼ା ଭୁଲି

କରି ବା ହିତ

ହିଂସା ନରଖ ମନେ ॥ ୬ ॥

000

ଦର୍ଶନ ଜନକ ମୁହିଁ ଦେଖୁ ବଦଳ
ଦିନ ଯାଏ ତୋର ବିଚି
ପାହାଚରେ ଥାଇ ପ୍ରଭୁ ମୁଖ ମୁହିଁ
ଦେଖିଥାଏ ନିତି ନିତି ॥ ୪ ॥

ହରି ଠାରୁ ବଡ଼   ହରି ଭକ୍ତ ଜନ
ପାଏ ତାଙ୍କ ପଦ ରେଣୁ
ସଂସାର ମଧ୍ୟରେ   ସବୁଠାରୁ ସୁଖୀ
ନିଜକୁ ମଣଇ ତେଣୁ ॥ ୫ ॥

କରିଛୁ କି ସେବା   ଭକ୍ତଜନଙ୍କର
ପାଇଛୁକି ସଙ୍ଗ ସୁଖ
କେତେ ଦୁଃଖୀରଙ୍କି   ମୋ ଉପରେ ଗୁଲି
ଜଣାନ୍ତି ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦୁଃଖ ॥ ୬ ॥

ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପସର   ମେଲଇ କି ଲଭ
ନ ଲାଗୁ ମହତ କାର୍ଯ୍ୟେ
ମନ୍ଦିର ପଥର   ଶୁଣି ଏହି କଥା
ଲୁଗଲୁଗ ମୁହଁ ଲଜେ ॥ ୭ ॥

ଆନିଷ ଓ ନରାଣିଷ

ଥରେ ଆନିଷ	ଫୁଲଇ ନିଶ	ଡାକଇ ନିରାଣିଷ
ମୋହରି ସାଥେ	ହେବୁନି ସରି	ନଆସ ମୋର ପାଶ ।
ମୋହରି ଦାମ୍	ବହୁତ ବେଶୀ	ମାଂସ ସତୁରି ଟଙ୍କା ।
ମାଛ ମୋରୁଇ	ତିରିଶି ଟଙ୍କା	ଗରୀବ ମୁହଁ ବଙ୍କା ।
ଅଣ୍ଡା ଭଉଣୀ	ଡକ୍‌ନ ବାର	ତୋହର ଦାମ୍ କେତେ
ଶାଗ ବିତାଟା	ଟଙ୍କାକୁ ଗୋଟେ	ଖାଇବା ମନ ଯେତେ ।
ବିଜା ଭୋଜିରେ	ମୋର ଆଦର	ସମସ୍ତେ ଗାନ୍ଧି ଟାକି
ମୋର ବିହୁନେ	ହୋଇଲେ ଭୋଜି	ଦିଅନ୍ତି ନାକ ଟେକି ।
ନରମେ କହେ	ନିରାଣିଷଟି	ନକାଡ଼ ଆଉ ତେଜ
ଧନୀ ଗରିବ	ସର୍ବେ ଖାଆନ୍ତି	ମନରେ ଏହା ହେବ ।
ଧନୀ ଲୋକତ	ସଦା ମର୍ବଦା	ଖାଇବ ଯେବେ ତୋତେ
ଚର୍ଚ୍ଚି ଦଳିବ	ମାଡ଼ି ଆସିବ	ରାଇବ ରେଗ ଯେତେ ।
ପ୍ରାଣୀ ଭିତରେ	ଥାଉ ତୁ ପୁଣି	କାଟିଲେ ଝରେ ଲହୁ
ସେ କଷ୍ଟ କଥା	ପାଶୋରି ଦେଇ	ଦେଖାଉ ପୁଣି ଭଲ ।
କାନ୍ଦୁ ବାଡ଼ରେ	ଲେଖା ହୋଇଛି	ଖାଇବ ଅନ୍ଧ ମାଂସ
ପନି ପରିବା	ଖାଇବ ବେଶୀ	ରେଗ ନର୍ଯ୍ୟବ ପାଶ ।
ତୋ ବଡ଼ ଭଲ	ଅଟଇ ମୁହଁ	ନକାଡ଼ ଆଉ ଭଲ
ମାନବ ଦେହ	ପୁଷ୍ଟି ସାଧନେ	ମତି ସର୍ବଦା ଥାଉ ।

କଳରେ ମୁହିଁ ତିଆରି ହୁଏ
ସମୁଦ୍ରେ ବୁଡ଼ି ମରୁ
ଦି ତିନି ଟଙ୍କା ଡୋହର କିଲେ
ବାହାରିଯାଏ ଏ ଘରୁ ।

କାକୁତି ହୋଇ କହଇ ଲୁଣ
ତୁମେ ଖୋହର ଅପା
ଅପଥାଗରେ ମୋର ଉପରେ
କିମ୍ପାଇ ହୁଅ ଖପା ।

ଧନୀ ଦରିଦ୍ର ଗଜା ପରଜା
ସବିକର ମୁଁ ଲୋଡ଼ା
ସମସ୍ତେ ମୋତେ ପାରନ୍ତି କିଣି
ନୁହଁଇ ଦାମ ଚଡ଼ା ।

ଯେତେ ମିଶିଲେ ସବୁ ଦରବେ
ନ ମିଶେ ଯେବେ ମୁହିଁ
ପାଣିତିଆ ସେ ଦରବ ଲଗେ
କାଣିକି ନାହିଁ ଚୁହି ।

ତୋତେ ଖାଇଲେ ଡାଇବେଟିସ
ଦାଉ ଖାଏ ଯେ ପୋକ
ଶରୀର ହିତେ ହୁଏ ମୁଁ ଲୋଡ଼ା
ଆଦରେ ମୋତେ ଲୋକ ।

ଗରୀବ ଲୋକ ପଶାଲେ ମୋତେ

ଖାଏ ମିଶାଇ କରି

କେବଳ ଧନୀ ପଇସା ବାଲ

ତୋତେ ଆଆନ୍ତି ବରି ।

ତରକାରୀରେ ହୁଏ ମୁଁ ଲେଡ଼ା

ତୋତେ ଲେଡ଼ୁଟି ନାହିଁ

ତଥାପି ତୋତେ ସମ୍ମାନ କରେ

ତୁହି ମୋ ବଡ଼ ଦେଲ ।

ପାଣିରେ ଆମେ ଦିଇଶ ମିଶି

କରିବା ଯେଉଁ ଘୋଳ

ପିଇ ତାହାକୁ ସୁସ୍ଥ ହୋଇବେ

କମିବ ଝାଡ଼ା ନାଳ ।

ମାନବ ହିତେ ଆମରି ଲେଡ଼ା

ଆସ ବସିବା ମିତ

ଝଗଡ଼ା ଭବ ମନରୁ ତେଜି

ଗାଇବା ଖୁସି ଗୀତ ।

କହୁ ଓ ତାରା

~~~~~

ଆବାଗର କୋଳେ   ତାରକାର ମେଳେ

ଖେଳୁଥିଲୁ ଦିନେ ଜହ୍ନ

କେତେ ତୋର ତାର   କୋଇନା ଅଟେ

ଦେଖୁ ଉଛୁସିଲୁ ମନ

ମନରେ ଆସିଲୁ ଗର୍ବ

ତୁମ ସହ ଆଉ   ଖେଳିବିନି ତାର

ପ୍ରକାଶିଲୁ ମନ ଛବି ॥ ୧ ॥

ମୋର ରୂପ ଦେଖୁ   ପୁତୁଲ କୁମୁଦ

ଜହ୍ନ ପୁଲୁ ଥାଏ ହସି

ବାଜକ ବାଜିକା   ମୋର ଆକୁଥରେ

ଖେଳିଥାନ୍ତି ହୋଇ ଖୁସି

କୂଅର ପୁଲେଇ ଦିନ

କେତେ ରଙ୍ଗେ ବାଜା   ଗୀତ ଗାଇଥାନ୍ତି

ପୁଟି ଖେଳେ ଥାଏ ମନ ॥ ୨ ॥

କୁନି ପୁଅ ଝିଅ   ହେବେ ଅଝଟିଆ

ମାଆ କୋଳେ ତାକୁ ଧରି

ଡାକିଥାଏ ମୋତେ   ନାନା ବାୟା ଗୀତେ

ଅମୃତ ପତଳ ଝରି

ଆ ଜହ୍ନ ଶରଦ ଶଶୀ

କୁନା କୋଳେ ପଡ଼ି   ଖେଳିବ ତୋ ତଳେ

କୁନା ଶାଏ ହସି ହସି ॥ ୩ ॥

ଅଭିମାନ କରି   ଫେରିଗଲେ ସର୍ବେ
                                          ରହିଲେ ଲୁଚି ଗଗନେ
 ପୂର୍ଣ୍ଣମୀର ପରେ   ଜନ୍ମ କ୍ଷୟ ଦେବେ
                                          ଭବିଲେ ତାରକା ମାନେ
                                          ପୁଣି ପରେ ଆସେ ଦୁଃଖ
 ପୁଣି ସମୟରେ   ବଢେଇ ଯେ କରେ
                                          ତାହାଠାରୁ ନାହିଁ ମୁଖ ॥ ୪ ॥
 ଭାବିଲେ ତାରକା   ହେ ସରଗ ଶଶୀ
                                          ସପଦେ କରିଲ ଶର୍ବ
 ବିପଦ ତୁମର   ଘନେଇ ଆସୁଛି
                                          ମନରେ ଏକଥା ଭବ
                                          ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ପଛରେ ଅମା
 ରହିଥିବୁ ଆମେ   ଏ ନୀଳ ଆକାଶେ
                                          ନ ଦିଶିବ ତୁମେ ଯମା ॥ ୫ ॥
 ଆମ ଯୋଗୁଁ ତୁମେ   ଦିଶୁଛୁ ସୁନ୍ଦର
                                          କବି ତା' କବିତା ଲେଖେ
 ତାରକାର ମାଳା   ପିନ୍ଧିଥାନ୍ତି ନର
                                          ଝଲକେ ଚନ୍ଦ୍ର ପଦକେ
                                          ସଜାଡ ବସିବା ଆସ
 ସେହି ଦିନୁ ଚନ୍ଦ୍ର   ତାର ସାଥୀ ହୋଇ
                                          ଶୋଭିଲେ ନୀଳ ଆକାଶ ॥ ୬ ॥

କଲମ ଓ କାଗଜ

ଦିନେ ଭାତିରେ ମୋ ପଢ଼ା ଘରେ

ହୋଇଲା ଘୋର କଳି

କଲମଟାକୁ କାଗଜ ସବୁ

ଦେଉଥିଲେ ସେ ଗାଳି ।

ଆରେ କଲମ ନାହିଁ ସରମ

ପିଉଛୁ ରଙ୍ଗ ପାଣି

ମାଲି ବି କେବେ କଳାବି କେବେ

ପାରୁଛୁ କି ତୁ ଜାଣି ।

ସୁନ୍ଦର ଧଳା ଦେହକୁ ମୋର

କରୁଛୁ କିଆଁ ମଳି

ଲେଖୁଛୁ କେତେ ମୋହରି ଦେହେ

ଅକ୍ଷର ଭଳି ଭଳି ।

ତଥର ତର ଗୁଲୁ ମୋ ଦେହେ

ଦେଉଛୁ କଷ୍ଟ ମହା

କେବେ ଚୋହର ତୁଣୁ ମୁହିଁ

ଶୁଣିଲି ନାହିଁ ଆହା ।

କଳମ କହେ ନଦେ ସରମ

ତୁ ଅଟୁ ମୋର ଅପା

ତୁଛାରେ କିମ୍ପା ମୋର ଉପରେ

ହେଉଛୁ ଆଜି ଖପା ।

ମୋହରି ପାଇଁ ତୋର ଆଦର

ତୋହରି ପାଇଁ ମୁଁ

ମିଳି ମିଶିକି ଚଳିବା ଆମେ

ହୋଇ ଭଉଣୀ ଭଲ ।

ଆମରି ଯୋଗୁଁ ମଣିଷ ପିଲା

ଜଗତେ ହେବେ ଦୃଢ଼

ମଣିଷ ହିତେ କଳମ ଆମ

ନୁହେଁ କେ ଛୋଟ ବଡ଼ ।

* ସମାପ୍ତ *

ଲେଖକ   ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜ ବିହାରୀ ଦାଶ
 ଗ୍ରାମ   ପଟ୍ଟାଞ୍ଜଳିବାଦ
 ଗୋ.   ବରୀ, ଜଟକ
 ବିଲ୍ଲା   :   ପ୍ରାଜପତ୍ୟ

ପ୍ରକାଶକ   ଇସ୍ଲାତ ସାହିତ୍ୟ ସଂସଦ
                  ଗଭରକେଲ
 ମୂଲ୍ୟ   ୧୦. ୦୦ (ଦଶ ଟଙ୍କା) ମାତ୍ର

[ଲେଖକ ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜବିହାରୀ ଦାଶଙ୍କର ଜନ୍ମ ସାଜପୁର ଜିଲ୍ଲାର
 ଅରଙ୍ଗବାଦ ଗ୍ରାମରେ ଅଧିକାରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାଶ ଓ ମାତା ସରସ୍ବତୀ
 ଦେବୀଙ୍କର ସେ କନିଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଏବଂ ଜନ୍ମ-୧୯୫୮ ମସିହା ନଭେମ୍ବର
 ମାସ ୭ ତାରିଖ । ସପ୍ତକ ସେ ରାଉରକେଲ ଇସ୍ଲାତ କାରଖାନାର
 ସି. ପି. ପି.-୨ର ସିନିୟର ଅପରେଟର-କମ୍-ଟେକ୍ନିସିଆନ ଭାବେ
 କର୍ମରତ ।]